

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Břeclavi rozhodl samosoudcem Mgr. Pavlem Beránkem ve věci

navrhovatelky/matky: **G.H.**, narozená XXXXX
bytem XXXXX
zastoupená advokátkou Mgr. Petrou Majerovou
sídlem náměstí T. G. Masaryka 729/7, 690 02 Břeclav

a nezletilého: **L.Č.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX
zastoupený opatrovníkem městem Břeclav, IČO: 00283061
sídlem náměstí T. G. Masaryka 42/3, 690 02 Břeclav

proti
matrikovému otci: **J.Č.**, narozený XXXXX
bytem XXXXX

o popření otcovství

takto:

- I.** Návrh G.H., narozené XXXXX, na určení, že J.Č., narozený XXXXX, není otcem nezletilého L.Č., narozeného XXXXX, **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Podáním doručeným zdejšímu soudu dne 19. 8. 2024 se matka domáhala popření otcovství v záhlaví uvedeného nezletilého. Uvedla, že matka a matrikový otec spolu uzavřeli dne 17. 9. 2016 manželství. Manželství účastníků se postupně stalo nespokojeným, došlo k jejich citovému odcizení, následkem čehož se oba dohodli na ukončení jejich manželství

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Ivona Časná.

podáním společného návrhu na rozvod. Řízení o rozvod manželství účastníků bylo vedeno Okresním soudem v Břeclavi pod sp. zn. XXXXX a bylo skončeno rozsudkem ze dne 3. 4. 2024, č. j. XXXXX, který nabyl právní moci dne 22. 4. 2024. Nezletilý se narodil dne XXXXX, tedy v období mezi 180. dnem od uzavření manželství matky a matrikového otce a 300. dnem po rozvodu tohoto manželství. S ohledem na to, že nezletilý se narodil v takzvané ochranné lhůtě, je v rodném listě nezletilého uveden jako otec J.Č. – matrikový otec. K určení otcovství jiným způsobem než zákonnou fikcí dosud nedošlo. Z důvodu, že se matce po delší dobu nedařilo s matrikovým otcem otěhotnět, kdy důvody pro to byly zdravotního charakteru na straně obou účastníků, rozhodli se účastníci ještě za trvání manželství, že matka podstoupí léčbu na reprodukční klinice XXXXX. Léčba trvala celkem 3 roky, matka a matrikový otec se dohodli na léčbě umělým oplodněním spermatem dárce, pokus o umělé oplodnění byl úspěšný dnem 27. 10. 2023. V této době spolu účastníci již delší dobu intimně nežili. Je tedy zcela vyloučeno, aby otcem nezletilého byl matrikový otec. Matrikový otec si je vědom, že není otcem nezletilého a tuto skutečnost nijak nepopírá. Proto matka navrhla, aby soud určil že matrikový otec není otcem nezletilého.

2. U jednání soudu dne 26. 9. 2024 matka G.H. potvrdila, že má jedno dítě, a to L.. Bydlí na adrese XXXXX, je nyní na mateřské dovolené, neboť L. má 2 měsíce. S panem J. Č. byli manželé od 17. 9. 2016 do 22. 4. 2024, kdy nabyl právní moci rozsudek o rozvodu manželství. Syn L. se narodil XXXXX. Bývalý manžel pan Č. není otcem nezletilého, spolu nemohli mít děti ze zdravotních důvodů, a proto se rozhodli, že podstoupí umělé oplodnění spermatem dárce. Pokus o umělé oplodnění byl úspěšný 27. 10. 2023, v té době už spolu s panem Č. intimně nežili, a to už asi 2 roky. V době rozhodné pro početí nezletilého neměla s nikým intimní poměr. Dárce spermatu je anonymní, neví, o koho se jedná, tento biologický materiál se vybírá podle 8 biologických znaků. Nyní partnera nemá. Jakmile bude pan Č. vymazán z rodného listu syna, tak neuvažuje o tom, že by tam byl zapsán někdo jiný.
3. Matrikový otec J. Č. u jednání soudu dne 26. 9. 2024 k věci uvedl, že děti nemá, v současné době bydlí na adrese XXXXX, pracuje jako XXXXX v XXXXX XXXXX. Co se týče předmětu věci, odkázal na výpověď matky nezletilého, se kterou plně souhlasí. Prohlásil, že skutečně není otcem nezletilého. Je pravda, že za doby trvání jejich manželství dal souhlas s umělým oplodněním spermatem dárce, které bylo následně úspěšné. V době, kdy tento souhlas dával spolu s matkou již dlouhodobě nežili, a to asi už jeden rok a intimně se nestýkali. Souhlas s umělým oplodněním dal jako projev dobré vůle, aby paní H. mohla mít dítě, neboť bez tohoto souhlasu by nemohla umělé oplodnění podstoupit. On tento souhlas nedával s cílem, aby měl dítě a byl jeho otcem. Proto se necítí být otcem nezletilého L. a souhlasí s tím, aby jeho otcovství bylo popřeno.
4. Opatrovník v rámci jednání prohlásil, že s ohledem na § 787 občanského zákoníku není možné vyhovět návrhu matky a je nutné tento zamítnout.
5. Na základě provedeného dokazování, a to rodným listem nezletilého, rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 3. 4. 2024, č. j. XXXXX, o rozvodu manželství, zdravotní záznamem, kalkulačním listem asistované reprodukce, fakturací a výpovědí matky a matrikového otce soud zjistil následující skutkový stav.
6. Matka a matrikový otec uzavřeli manželství dne 17. 9. 2016. Manželství bylo rozvedeno v řízení vedeném u zdejšího soudu pod sp. zn. XXXXX, rozsudkem ze dne 3. 4. 2024, který nabyl právní moci dne 22. 4. 2024. Nezletilý L. se narodil dne XXXXX, matka a matrikový otec jsou zapsáni v rodném listě nezletilého. Z důvodu, že se matce po delší dobu nedařilo s matrikovým otcem otěhotnět, rozhodli se ještě za trvání manželství, že matka

podstoupí léčbu na reprodukční klinice XXXXX. Matka a matrikový otec se dohodli na léčbě umělým oplodněním spermatem dárce, pokus o umělé oplodnění byl úspěšný dnem 27. 10. 2023. V této době se však účastníci již delší dobu intimně nestýkali. Matka uvedla, že v době rozhodné pro početí nezletilého se intimně nestýkala s nikým.

7. Podle § 786 odst. 1 občanského zákoníku narodí-li se dítě mezi 160 dnem od uzavření manželství a 300 dnem po jeho zániku nebo prohlášení za neplatné, lze otcovství popřít s výjimkou uvedenou v § 777 jen jeli vyloučeno, aby manžel matky byl otcem dítěte.
8. Podle § 787 občanského zákoníku otcovství nelze popřít k dítěti narozenému v době mezi stošedesátým dnem a třístým dnem od umělého oplodnění provedeného se souhlasem manžela matky, nebo se souhlasem jiného muže, když matka není vdaná, bez ohledu na to, jaké genetické látky bylo použito. To neplatí, otěhotněla-li matka dítěte jinak.
9. Po zhodnocení provedených důkazů dospěl soud k závěru, že návrhu matky není možné vyhovět. Návrh matky na popření otcovství matrikového otce k nezletilému musel být zamítnut z důvodu právní úpravy uvedené v § 787 občanského zákoníku. V posuzovaném případě bylo prokázáno, že k početí nezletilého došlo formou umělého oplodnění se souhlasem matrikového otce, který byl v rozhodné době manželem matky. Tento souhlas je právně závazný a zakládá nevyvratitelnou právní domněnku otcovství. Návrh matky nemůže být úspěšný ani s odkazem na tvrzení, že matrikový otec není biologickým otcem dítěte.
10. Početí dítěte za použití metod asistované reprodukce vyžaduje zvláštní úpravu popření otcovství s ohledem na to, že asistovaná reprodukce může mít jak podobu homologního umělého oplodnění (tj. je užito zárodečného materiálu manžela či druhá matky, který s ní tvoří neplodný pár), tak podobu heterologního umělého oplodnění (kdy je použito zárodečného materiálu dárce). Pravidla uvedená v § 787 dopadají jak na případy, kdy je otcovství založeno první domněnkou podle § 776 (tj. umělé oplodnění u provdané ženy, souhlas k němu dal její manžel), tak na případy, kdy je otcovství založeno podle § 778 (tj. umělé oplodnění u ženy neprovdané, souhlas k němu dal matčin druh). Skutečnost, že byly užity zárodečné buňky pocházející od dárce (tj. nikoliv od muže, který dal k umělému oplodnění souhlas), není důvodem pro popření otcovství. Aby mohlo být v takové věci popření otcovství úspěšné, muselo by být přímo prokázáno, že matka dítěte otěhotněla jinak než při umělém oplodnění pomocí dárce, tedy v důsledku soulože s jiným mužem. V tomto konkrétním případě však nebylo prokázáno, že by matka otěhotněla jiným způsobem, a nemohla tak být užita jediná výjimka z aplikace § 787 občanského zákoníku.
11. Z právního hlediska uvedené ustanovení chrání stabilitu rodinných vztahů v případech umělého oplodnění a zajišťuje, že muž, který dal souhlas k umělému oplodnění, bude považován za otce dítěte. Tato úprava je významná zejména pro situace, kdy biologický otec není znám nebo není identický s mužem, který dal k oplodnění souhlas.
12. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 143 o.s.ř., podle kterého otec i nezletilý, kteří z procesního hlediska měli úspěch ve věci, mají právo na náhradu nákladů řízení proti matce, neboť svým chováním nezavdali příčinu k podání návrhu na zahájení řízení. Žádný z nich však náhradu nákladů řízení nepožadoval, nezletilému žádné náklady řízení nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok II.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Brně, prostřednictvím Okresního soudu v Břeclavi. Odvolání je třeba podat ve trojím vyhotovení.

Břeclav 26. září 2024

Mgr. Pavel Beránek v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Ivona Časná.